

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี

นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Reasons to Decide to Pursue an Undergraduate Study

Outside the Three Southernmost Border Provinces

อัยบ ซาดัดคาน

Ayab Sadadkhan

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายสาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ระบุสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.1 รองลงมา ตัดสินใจเลือกศึกษาเพราะต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.6 ตัดสินใจเลือกเพราะต้องการพัฒนาอาชีพคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.1 ตัดสินใจเลือกเพราะต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สัดส่วนร้อยละ 10.5 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.8

นอกจากนี้ ระดับคุณภาพการศึกษา การให้บริการการศึกษาในพื้นที่ คุณภาพของบุคลากร สภาพสังคม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

ผลการศึกษาดังกล่าว นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนนำผลการศึกษาไปต่อยอดการสร้างผลงานวิจัยต่อไป

คำสำคัญ สาเหตุ การตัดสินใจเลือก ศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purpose of this article is causes behind the decision to pursue an undergraduate degree outside the three Southernmost Border Provinces. according to the study result, it has been demonstrated that majority of participants, accountable for 56.1%, decided to pursue an undergraduate degree outside the Three Southernmost Border Provinces because of self - development motivation. The second most selected reason was to improve a social status, accountable for 21.6%. 11.1% made the decision for a better career future. 10.5% made the decision to avoid and escape insecurity situation in the Three Southernmost Border Provinces. 0.8% chose other reasons.

Furthermore, result has demonstrated that the education quality, education services, personnel quality, social conditions as well as physical environments in the Three Southernmost Border Provinces affected students' decision to pursue an undergraduate study outside the area.

Thus, the result of this study will be used to enhance education quality in the Three Southernmost Border Provinces and also pave the way for a further study in similar Interests.

Keywords: Reason, Decide to Pursue an Undergraduate Study, Outside the Three Southernmost Border Provinces

ความนำ

บทความนี้ผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะเสนอผลการศึกษา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากมุมมองของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่ามีเหตุผล และสาเหตุของการตัดสินใจอย่างไร ผู้เขียนมั่นใจว่าข้อมูลจากบทความนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหา และเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญอันจะนำไปสร้างแนวทางในการ

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แก้ไขปัญหาการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสะท้อนความต้องการจากคนในพื้นที่เอง

มหาวิทยาลัยที่มีอยู่มากมาย มีสติปัญญา และเป็นกลไกสำคัญในภาคการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม ต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันปรับหรือกระบวนการเรียนรู้ที่ล้ำหลัง ไม่นำหน้าการเปลี่ยนแปลงของโลก “กัตติต กัตจจิง และกัตลิก” ในเรื่องเหล่านี้ มหาวิทยาลัยต้องไม่ทำตัวเป็นข้าราชการประจำที่รอคอยคำสั่งจากบนลงล่างอยู่เพียงเท่านั้น สังคมไทยไม่ต้องการกระบวนการเรียนรู้ การเรียนการสอนที่ล้ำหลังอีกต่อไป การศึกษาไทยต้องการการปรับหรือสำคัญ เพื่อก้าวไปสู่สังคมใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2558: 7) การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส อยู่ในภาวะวิกฤติมาโดยตลอด ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนานมากกว่า 1 ทศวรรษ โดยเฉพาะในแง่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่อยู่ในลำดับรั้งท้ายของประเทศ จากการศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อนปี 2547 พบว่า มาตรฐานต่ำมากเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ คะแนนเฉลี่ยคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ที่ 43.1% ประชากรจบการศึกษาต่ำกว่า 1.6 มีถึง 44.85% มีผู้จบปริญญาตรีขึ้นไปเพียง 3.5% ทั้งนี้ อาจเกิดจากปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม และสภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่นทำให้มีผลต่อคุณภาพการศึกษา นักเรียนที่เป็นคนท้องถิ่นยังขาดโอกาสที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะปัญหาในด้านการใช้ภาษา ความยากจนอันเกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจและความจำเป็นที่ต้องย้ายถิ่นเพื่อหางานทำกับครอบครัว ทำให้อัตราการขาดเรียนของนักเรียนสูง โดยเฉพาะนักเรียนที่ต้องเรียนทั้งวิชาสามัญและเรียนทางศาสนา ต้องใช้เวลาเรียนมาก ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ การปิดโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงที่อาจส่งผลกระทบต่อโรงเรียน และบุคลากรการศึกษา นักเรียน การขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถในพื้นที่ ปัญหาเหล่านี้ ล้วนมีผลต่อคุณภาพการศึกษาทั้งสิ้น (ไข่มุก อุทยานวลี, 2548)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น มีผลทำให้อัตราการออกกลางคันและตกหล่นของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างสูง ขณะที่อัตราการศึกษา

ต่อในระดับอุดมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ประกอบกับระบบการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างจากภูมิภาคอื่นของประเทศ อันสืบเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านศาสนา ภาษา และวิถีวัฒนธรรม โดยเฉพาะการมีสถาบันการศึกษาตามวิถีอิสลาม ซึ่งประชาชนในพื้นที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน ทว่าสถาบันการศึกษาเหล่านี้ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากกลับไม่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ ในการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ เมื่อวันที่ 7 พ.ย. 2555 ได้มีการนำข้อมูลตัวเลขที่เป็นข้อห่วงใยของหลายฝ่ายมาหารือร่วมกันเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาโดยด่วน พบว่า ข้อมูลจำนวนนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ ดังนี้ 1) ระดับก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 5 ปี) มีสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และโรงเรียนของรัฐและเอกชน 2) ระดับประถมศึกษา (อายุ 6 - 11 ปี) มีสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบคือ โรงเรียนของรัฐ 876 แห่ง นักเรียน 222,186 คน, โรงเรียนเอกชน 59 แห่ง นักเรียน 31,346 คน รวมโรงเรียนของรัฐและเอกชนในระดับประถมศึกษามีทั้งสิ้น 935 แห่ง นักเรียน 253,532 คน นอกจากนี้ยังมีศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด หรือตาศึกา จำนวน 1,666 แห่ง นักเรียน 176,395 คน กับสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 375 แห่ง นักเรียน 34,394 คน 3) ระดับมัธยมศึกษา (12 - 18 ปี) มีสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบ คือ โรงเรียนของรัฐ (สายสามัญ) จำนวน 56 แห่ง นักเรียน 31,346 คน, โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนทั้งศาสนาควบคู่สามัญ จำนวน 158 แห่ง นักเรียน 129,784 คน และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนศาสนาอย่างเดียว จำนวน 44 แห่ง นักเรียน 3,700 คน ทั้งนี้ เด็กที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว มีบางส่วนที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สถาบันอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมถึงวิทยาลัยชุมชน ซึ่งกลุ่มนี้มีนักศึกษา รวมทั้งสิ้นเพียง 36,541 คน จากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีอยู่ถึง 164,830 คน จากการตรวจสอบเพิ่มเติมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ พบว่า เด็กที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว มีบางส่วนเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ จำนวน 9,000 ถึง 11,000 คน และยังมีบางส่วนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาภาคปกติ แต่ไปศึกษาในระบบ

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) จำนวน 38,766 คน เมื่อพิจารณาตัวเลขในภาพรวมของ แต่ละช่วงชั้น พบว่า ในระดับประถมศึกษา มีนักเรียนศึกษาอยู่ในระบบทั้งสิ้น 253,532 คน ระดับมัธยมศึกษา และ ปวช. จำนวน 209,017 คน แต่มีผู้ที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรีและ ปวส. เพียง 36,541 คน โดยที่มีนักเรียนจำนวนประมาณ 9,000 - 11,000 คน ที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศ เช่น ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ปากีสถาน เยเมน คูเวต เมื่อนำตัวเลขนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และ ปวส. มารวมกับนักเรียนที่เดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ แล้วหักลบกับจำนวนนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จะพบว่า มีเด็กนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่ได้ ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากถึง 161,476 คน (นาซือเราะ เจอะฮะ และปรกรณ์ พึ่งเนตร, 2555)

สภาพปัญหาและบริบทของการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระบบการศึกษาของประชากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น สามารถจำแนก ออกได้เป็น 2 ส่วนคือ 1) การศึกษาในวิชาสามัญ และ 2) การศึกษาในวิชาศาสนา ในมุมมอง ของชาวไทยเชื้อสายมลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น การศึกษาในวิชาศาสนา เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเป็นมุสลิมที่ดี ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาวิชาสามัญเริ่มมีความสำคัญ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสายตาของผู้ปกครองมุสลิม ที่จะทำให้ผู้จบการศึกษานั้นสามารถ หางานทำและดำเนินชีวิตได้ในระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย และแม้ว่าการ ศึกษาวิชาสามัญจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นสำหรับชาวไทยเชื้อสายมลายู แต่ก็มิได้ หมายความว่าชาวไทยเชื้อสายมลายูเหล่านี้จะละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญกับศาสนา ในทางกลับกันกลุ่มคนเหล่านี้ก็กลับให้ความสำคัญกับการศึกษาวิชาศาสนาและสามัญควบคู่ กันไปได้อย่างลงตัว อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาที่สำคัญอีกหลายประการที่เกิดขึ้นในระบบ การศึกษาทั้งในวิชาสามัญและวิชาศาสนา ซึ่งผู้เขียนขอสรุปบริบทการศึกษาในพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

เริ่มแรกในชั้นเรียนอนุบาล เด็กไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่เริ่มเข้าชั้นเรียน ในระดับอนุบาลในโรงเรียนของรัฐบาลซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในพื้นที่ ต่าง ๆ โดยเฉพาะในเขตชนบทหรือท้องถิ่นที่ห่างไกลซึ่งเด็กเหล่านี้จะใช้บริการการศึกษา

พื้นฐานของรัฐเป็นหลัก ภาษาที่ใช้ (พูด อ่าน เขียน) คือภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณีครูผู้สอนได้ใช้ภาษามลายูถิ่นในการพูดสื่อสารกับนักเรียนเพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น ในส่วนของการเรียนวิชาศาสนานั้น นักเรียนในระดับอนุบาลยังไม่ต้องเรียนวิชาศาสนาในโรงเรียน แต่หากในพื้นที่หรือชุมชนของตนมีศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด เด็กเหล่านั้นก็จะไปเรียน อบรมศาสนาที่ศูนย์นั้น เมื่อเข้าสู่ระดับประถมศึกษา นักเรียนไทยเชื้อสายมลายูส่วนมากยังคงศึกษาต่อในโรงเรียนประถมของรัฐบาล ในส่วนของวิชาสามัญนั้น นักเรียนจะได้รับโอกาสในการศึกษาประมาณ 23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยมีวิชาภาษาไทยเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน ขณะที่การศึกษาที่เกี่ยวกับศาสนาหรืออิสลามศึกษาไม่เข้มข้น (ประมาณ 2 ชั่วโมง) หากเปรียบเทียบสัดส่วนการเรียนการสอนระหว่างวิชาสามัญศึกษากับวิชาศาสนาในโรงเรียนของรัฐพบว่า จากชั่วโมงการเรียน วิชาสามัญศึกษามีสัดส่วนที่มากกว่าถึงร้อยละ 90 ขณะที่วิชาศาสนามีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 10 ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ แม้ว่าสัดส่วนการเรียนวิชาสามัญศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจะค่อนข้างสูง แต่ผู้ปกครองหลายรายก็ได้ตำหนิถึงคุณภาพการเรียนการสอนวิชาสามัญค่อนข้างต่ำ เนื่องจากข้อจำกัดด้านภาษา หากพิจารณารูปแบบของเด็กนักเรียนไทยเชื้อสายมลายูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐก็จะพบว่า ในวันจันทร์ถึงศุกร์นักเรียนเข้าเรียนวิชาสามัญศึกษา (และศาสนาบางส่วน) ในโรงเรียนของรัฐตั้งแต่เวลาประมาณ 9.00 - 15.00 น. หลังจากนั้นในเวลาประมาณ 17.00 - 19.00 น. จะไปศึกษาศาสนาในตาติกา (ปอเนาะ) ยกเว้นวันศุกร์ที่เป็นวันหยุดตามหลักศาสนาอิสลาม และเมื่อกลับถึงบ้านก็จะฝึกอ่านคัมภีร์อัลกุรอานต่อจนเข้านอน ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ นักเรียนต้องไปเรียนศาสนาที่ตาติกากระหว่างเวลา 8.00 - 15.30 น. แสดงให้เห็นเป็นนัยว่าในวัยประถมศึกษาของเด็ก ๆ เหล่านี้เต็มไปด้วยการเรียน (ทั้งในระบบและนอกระบบ) ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนไทยเชื้อสายมลายูนั้นถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ กล่าวคือนักเรียนไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่ที่เดิมเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลจะย้ายไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา (รอต.)

ระบบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนไทยเชื้อสายมลายูนั้นแตกต่างจากระบบการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่เท่าใดนัก นั่นคือคุณภาพการศึกษาในวิชาสามัญ ผลลัพธ์ของปัญหาการด้อยคุณภาพในวิชาสามัญคือนักเรียนบางส่วนต้องออกจาก

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระบบการศึกษาไปเนื่องจากเรียนวิชาสามัญต่อไปไม่ไหว และนำไปสู่ปัญหาการว่างงานในที่สุด

เมื่อถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนศาสนาในฐานะวิชาภาคบังคับตามหลักศาสนาก็หมดไป เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มักจะสำเร็จการศึกษาทางด้านศาสนาพร้อมกันกับการสำเร็จการศึกษาวិชาสามัญในระดับมัธยมศึกษา (แม้ว่านักเรียนจำนวนไม่น้อยจะจบการศึกษาศาสนาไม่ถึงขั้นสูงสุดหรือระดับ 10 ก็ตาม) เมื่อถึงชั้นอุดมศึกษา นักศึกษามุสลิมมีโอกาสที่จะเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ตนชอบหรือถนัดได้ค่อนข้างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามนักเรียนหรือนักศึกษาที่ต้องการศึกษาศาสนาอิสลามในมิติอื่นหรือสนใจในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาอิสลามก็สามารถเลือกที่จะเรียนทางด้านอิสลามศึกษาต่อไปได้ นักศึกษาส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มักเลือกที่จะไปศึกษาต่อในสาขาวิชาในพื้นที่ประเทศในแถบตะวันออกกลาง เช่นอียิปต์และซาอุดีอาระเบียเป็นประเทศที่ได้รับความนิยมสูงสุดเพราะเหตุว่าการเรียนการสอนวิชาศาสนาเข้มข้นกว่าเมื่อเทียบกับสองชั่วโมงต่อสัปดาห์ในโรงเรียนของรัฐ (แม้ว่าในโรงเรียนของรัฐจะมีชั่วโมงเรียนวิชาสามัญศึกษามากกว่าก็ตาม) ดังนั้นเมื่อถึงระดับมัธยมศึกษา นักเรียนไทยเชื้อสายมลายูเริ่มมีทางเลือกมากขึ้น เพราะในปัจจุบันมีจำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา (รอส.) เป็นจำนวนมากและหลายแห่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากชุมชนชาวไทยเชื้อสายมลายูมากนัก

ขณะเดียวกัน สถาบันในระดับอุดมศึกษาของไทยบางแห่งได้เปิดการเรียนการสอนสาขาวิชาอิสลามศึกษา ในบางสถาบันยังได้นำศาสนาอิสลามเข้าไปประยุกต์กับการเรียนการสอนในสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น กฎหมายอิสลาม เศรษฐศาสตร์การเงินอิสลาม เป็นต้น ส่วนปัญหาในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากนักศึกษาที่ไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ เมื่อจบการศึกษากลับมาแล้วไม่สามารถทำงานได้ภายในประเทศไทย เนื่องจากรัฐบาลไทยยังไม่ได้รับรองคุณวุฒิ รวมทั้งปัญหาการไปศึกษาต่อนอกพื้นที่ (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) เกิดจากปัญหาทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ในกรณีคุณภาพนั้นก็คือคุณภาพหรือทักษะในวิชาสามัญที่ค่อนข้างต่ำกว่านักเรียนในพื้นที่อื่น ๆ ส่วนปริมาณนั้นคือจำนวนสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ที่มีค่อนข้างจำกัด (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547)

ประการที่สำคัญที่สุดที่รัฐควรให้ความสำคัญคือ การแก้ไขปัญหาให้เด็กอ่านออกเขียนได้ การจัดการความรู้ไปกับผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็ก นอกจากเรื่องของภาษา

ไทยที่ยังเป็นปัญหาแล้ว เรื่องการวัดและประเมินผลเด็กต้องมีการทำกันอย่างจริงจัง นอกจากนี้ครูต้องเข้าใจพัฒนาการความรู้ของเด็กตามพัฒนาการสมองของเด็กแต่ละวัย เพื่อที่จะรู้ว่าเด็กวัยใดเหมาะกับการพัฒนาอย่างไร ดังนั้น รัฐควรมีการทำวิจัยให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ในจังหวัดชายแดนใต้ จะต้องมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ มีการวางเป้าหมายเรื่องกลไก ประสานความร่วมมือ การทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวางแผนและกระบวนการสร้างการเรียนรู้รอบด้าน การทำงานต้องเป็นการเป็นการเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานด้านการศึกษาทุกภาคส่วน โดยพลังสำคัญที่สุดคือพลังที่มาจากเครือข่ายครู

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคอนคุณภาพการศึกษาที่ต่ำคือ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในรูปแบบสองภาษาตั้งแต่ในระดับก่อนประถมและในระดับประถมศึกษา ในขณะเดียวกัน รัฐบาลเองก็ควรพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐบาลและรพศ. เพื่อให้นักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) สามารถมีทางเลือกที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปโดยไม่ติดขัดปัญหาในเรื่องคุณภาพหรือทักษะในวิชาสามัญ ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการในสองประเด็น คือ 1) ในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา (ทั้งที่มีอยู่แล้วและจัดตั้งขึ้นมาใหม่) และภาควิชาหรือสาขาวิชาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น รัฐบาลต้องคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ (ไม่ควรพิจารณาแต่เฉพาะในเรื่องปริมาณ) และ 2) รัฐบาลต้องเปิดโอกาสและสร้างความยืดหยุ่นให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สามารถพัฒนาทักษะเพิ่มเติมและให้มีคุณภาพเพียงพอที่จะเข้าไปศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพได้ เช่น การจัดกวดวิชา หรือการจัดชั้นเรียนเตรียมศึกษาต่อ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะทำให้แนวทางหรือข้อเสนอข้างต้นสำเร็จได้นั้น รัฐบาลต้องพัฒนาและผลิตบุคลากรท้องถิ่นด้านการศึกษาเพื่อให้มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะหรือมีภาระหน้าที่ทางด้านการศึกษาโดยตรงในทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลอาจดำเนินการผ่านสถาบันการศึกษาของรัฐในพื้นที่ที่มีอยู่แล้ว และที่จะจัดตั้งขึ้นมาใหม่ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นต้น

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากสภาพปัญหาและบริบทพื้นฐานด้านการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กล่าวมาข้างต้น นำไปสู่สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาในระดับปริญญาตรีนอกเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

สาเหตุการตัดสินใจเลือกศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 380 ตัวอย่าง ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ (ที่ไม่ใช่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้) ซึ่งประกอบด้วย 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ตารางที่ 1 เหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักศึกษา

เหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการพัฒนาตนเอง	213	56.1
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	82	21.6
ต้องการพัฒนาอาชีพ	42	11.1
ต้องการหลบหลีกปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	40	10.5
อื่น ๆ	3	0.8
รวม	380	100

จากตารางที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.1 รองลงมา ตัดสินใจเลือกศึกษาเพราะต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.6 ตัดสินใจเลือกเพราะต้องการพัฒนาอาชีพที่สัดส่วนร้อยละ 11.1 ตัดสินใจเลือกเพราะต้องการหลบหนีปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สัดส่วนร้อยละ 10.5 อื่น ๆ ได้แก่ ต้องการหาประสบการณ์จากนอกสถานที่ และจากคำแนะนำของบุคคลในครอบครัว ร้อยละ 0.8 ตามลำดับ และเมื่อนำผลข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาเชิงคุณภาพ จะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าว ได้ดังนี้

ต้องการพัฒนาตนเอง

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 56.1 ซึ่งในประเด็นนี้ทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (Self - efficacy Theory) อธิบายว่าสาเหตุของพฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้น จะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม ทฤษฎีความสามารถตนเอง ประกอบด้วย 1) การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self - Efficacy) ซึ่ง Bandura ได้ให้ความหมายว่า เป็นการตัดสินใจความสามารถตนเองว่า สามารถทำงานในระดับใด หรือความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ความเชื่อในความสามารถตนเองพิจารณาจากความรู้สึกความคิดการตั้งใจและพฤติกรรม 2) ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcome Expectation) หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลประเมินค่าพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวัง เป็นการคาดหวังในสิ่งที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากพฤติกรรมที่ได้กระทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนนา พุทธินิมน์ (2553) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อให้ได้สิ่งนั้น ๆ มาสนองความต้องการโดยจะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ เช่นเดียวกับแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนนักศึกษาจึงต้องพยายามสร้างแรงจูงใจขึ้นมาด้วยตนเองก่อน ไม่ท้อแท้ปล่อยให้ชีวิตสิ้นหวัง ก่อนที่จะได้รับแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจจากบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ สำคัญอยู่ที่จิตใจของตนเอง ต้องแน่วแน่และพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนคือ ความสำเร็จของการศึกษา ซึ่งแรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจเป็นความคิด ความสนใจ ความตั้งใจและความต้องการ ฯลฯ ของบุคคลที่จะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อจะทำให้ตนเองมีความรู้สึก มีความสามารถและเป็นผู้ลิขิตชีวิตของตนเอง เมื่อใดที่สามารถทำงานจนประสบผลสำเร็จได้ ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ 2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับการกระตุ้นจากสิ่งจูงใจภายนอกตัวบุคคล เช่น เงิน การเลื่อนขั้นหรือตำแหน่ง รางวัล ค่าชม สภาพแวดล้อมของการเรียนหรือบุคคลอื่นที่ไว้วางใจให้คำปรึกษา

ต้องการพัฒนาสภาพทางสังคม

ด้านการพัฒนาสภาพทางสังคม เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นลำดับที่สอง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.6 เกี่ยวกับเรื่องนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำทางสังคมที่ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหรือสาเหตุที่มีต่อการกระทำทางสังคม ในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายคน แต่ละบุคคลจะมีจุดมุ่งหมายในการตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน โดยการตัดสินใจนั้นจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบุคคล หรือเหตุผลพื้นฐานที่ผู้ตัดสินใจคิดว่าสอดคล้องกัน เหตุผลบางประการอาจจะต่อต้านการตัดสินใจ ผู้ตัดสินใจจึงตระหนักดีถึงน้ำหนักของเหตุผลที่นำมาตัดสินใจว่ามีความแตกต่างกัน เหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจอาจจะเพียงเหตุผลเพียงประการหนึ่งหรือมากกว่าเหตุผลหรือปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำทั้งหมด ทั้งนี้ กลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในบางกรณีการกระทำทางสังคมอาจจะมีทางเลือกสองทางหรือสามทางในการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ ผู้ตัดสินใจอาจจะเลือกทางเลือกโดยเฉพาะที่ต่างกันไป

แต่ละคนและเหตุผลในการตัดสินใจสามารถมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกเลือกแล้ว นอกจากนี้ Horton and Hunt (1984) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของความเชื่อ กับเหตุผลของการตัดสินใจ สามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ความมั่นคงและรายได้ คือ ถ้าบิดามารดามีรายได้สูง สถานภาพสังคมก็จะอยู่ในระดับสูง และเป็นการสนับสนุนให้ บุตรมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากกว่าที่บิดาและมารดามีอยู่ 2) อาชีพที่ สังคมยกย่องก็มีโอกาสได้รับตำแหน่งสูง โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัด ช่วงชั้นทางสังคมพบว่าอาชีพที่ต่ำยิ่งขึ้นอยู่กับทรัพย์สินของบิดามารดา และ 3) การศึกษา ผู้ได้รับการศึกษาสูงย่อมมีฐานะทางสังคมที่แตกต่างจากผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย เนื่องจากผู้ที่ มีการศึกษาสูงมีโอกาสดำรงตำแหน่งสูงในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการ ศึกษาต่ำจะประกอบอาชีพที่อยู่ในระดับต่ำ จากทฤษฎีหรือแนวคิดดังกล่าว พบว่าการ จัดช่วงชั้นทางสังคม เป็นระบบที่บุคคลในสังคมถูกประเมินให้อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน โดยพิจารณาจากความไม่เท่าเทียมในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และแบบแผนชีวิต ในสังคม ความสะดวกสบายและอำนาจ ดังนั้น ตัวชี้วัดทางสังคมที่ใช้ ได้แก่ อาชีพ การศึกษา และรายได้ ช่วงชั้นทางสังคมสามารถจำแนกให้เห็นถึงความแตกต่างของรูปแบบชีวิต (Life Style) ของบุคคลในแต่ละช่วงชั้นได้อย่างชัดเจน

ต้องการพัฒนาอาชีพ

ด้านความต้องการพัฒนาอาชีพเป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ลำดับที่สาม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.1 เกี่ยวกับเรื่องนี้นางวิจัยของ วรารัตน์ บุญธนะ (2550) ได้ออกแบบตัวชี้วัดเป้าหมาย ส่วนบุคคลว่ามีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) การตั้งเป้าหมายทางความมีอิสระในการทำงาน (Professional Autonomy) การกระทำอย่างเป็นอิสระในขอบเขตของตนเอง ความสามารถในการทำงาน 2) การตั้งเป้าหมายทางด้านความต้องการด้านรายได้ (Sufficient Wage) ความต้องการที่มีต่อผลตอบแทน หรือค่าจ้างที่ตนได้รับรวมถึงความพยายาม แสวงหารายได้เพิ่มเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในการใช้จ่าย 3) การตั้งเป้าหมาย ทางด้านความต้องการด้านการใช้เวลาว่าง (Time Off) ความรู้สึกสมดุลของระยะเวลา ที่ใช้ในการทำงาน และช่วงเวลาที่ได้รับการผ่อนคลายจากความรับผิดชอบ 4) การตั้ง

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าหมายทางด้านความต้องการดำเนินชีวิตด้านครอบครัว (Family Life) ความรู้สึก และ คาดหวังในเรื่องการดำเนินชีวิตครอบครัวทั้งในปัจจุบัน และอนาคต 5) การตั้งเป้าหมาย ทางด้านความมั่นคงทางอาชีพ (Job Security) หรือความรู้สึกมั่นคงต่ออาชีพ 6) การได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน (Recognition) ความต้องการในการทำงานร่วมกันได้รับความ ยอมรับนับถือ ให้เกียรติจากเพื่อนร่วมงาน 7) การตั้งเป้าหมายทางด้านความต้องการความ ก้าวหน้าในอาชีพ (Career Development) 8) การได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน (Trust Between Supervisor) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้บังคับบัญชา

ดังนั้น บุคคลที่อยู่ในช่วงชั้นทางสังคมที่ต่างกันจะมีรูปแบบ ของชีวิตที่แตกต่างกัน ช่วงชั้นทางสังคมจึงมีความต้องการจำเป็นที่จะมีอาชีพ มีความมั่นคงของรายได้ และการ ศึกษาในระดับที่สูงกว่าที่ตนมีอยู่แต่เดิม

ต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านความต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ลำดับที่สี่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.5 ในส่วนนี้ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านความ ไม่ปลอดภัยส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากผู้เรียน มีเวลาเรียนไม่สม่ำเสมอ ประกอบกับนักเรียนไม่มีโอกาสเรียนเสริมหรือเรียนเพิ่มเติม สถานที่เรียนขาดความพร้อม สื่ออุปกรณ์การเรียนมีไม่เพียงพอ ความรู้สึกไม่ปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานและทำให้ครูที่มีประสบการณ์สอนและมีขีดความสามารถไม่กล้าอยู่ในพื้นที่ การเดินทางเข้าไปในเขต ติดตาม ประเมินผลทำได้น้อย การที่หน่วยบริการไม่สามารถ เข้าถึงโรงเรียนจึงนำมาสู่ผลกระทบที่รุนแรงทั้งในด้านความมั่นคงและประสิทธิภาพ ของการจัดการศึกษา 2) ความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างภาครัฐกับชุมชน และสถาบัน การศึกษาเอกชนในพื้นที่ทำให้ประเด็นที่จะส่งเสริม สนับสนุนไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 3) ความเชื่อ ค่านิยม ตามวิถีชีวิตของมุสลิมในการเล่าเรียน

ศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนของพื้นที่ในทุก ๆ ด้าน รวมถึงด้านการศึกษาด้วย 4) การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ที่ผ่านมานโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในจังหวัดภาคใต้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายทำให้ผู้ปฏิบัติสับสน และเมื่อมีการนำนโยบาย แผนงานมาตรการไปสู่การปฏิบัติเพียงแต่ประเมินว่าได้ทำแล้ว แต่ขาดการวิเคราะห์ประเมินถึงสิ่งที่ทำว่ามีคุณภาพหรือเกิดผลตามเป้าหมายหรือไม่ 5) ความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ การสนับสนุน ส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอนในพื้นที่เสี่ยงภัย มีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทน และการพัฒนาตนเอง 6) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในทุกจังหวัด แต่ยังขาดโปรแกรมหรือหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากชุมชนเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคเรื่องการขาดครูอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการสอน เนื่องจากปัญหาด้านความปลอดภัยและนักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้มีพื้นฐานความรู้วิชาสามัญไม่เพียงพอจะศึกษาในระดับอุดมศึกษา และ 7) การแบ่งแยกของนักเรียนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนไทยพุทธเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนเอกชนทั่วไป แต่นักเรียนไทยมุสลิมส่วนใหญ่จะย้ายไปเรียนที่โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาที่เข้มข้นกว่า ส่งผลให้เด็กนักเรียนทั้งสองกลุ่มเริ่มแยกออกจากกันและอาจแยกจากกันโดยสิ้นเชิงในที่สุดเมื่อถึงระดับอุดมศึกษา หรือเมื่อนักเรียนไทยมุสลิมเลือกเรียนในสถาบันอุดมศึกษาอิสลามที่มีในประเทศหรือต่างประเทศ

ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ ๆ จากนอกพื้นที่ และความต้องการของคนในครอบครัว

ด้านความต้องการของคนในครอบครัว และต้องการหาประสบการณ์นอกพื้นที่ เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ลำดับที่ห้า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.8 ในส่วนนี้งานวิจัยของ พิกุล ทรัพย์โชค (2550)

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา นครปฐม โดยแบ่งประเด็นความคาดหวังตามการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษา ได้แก่ ผลการเรียนรู้ การพัฒนาการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน การฝึกประสบการณ์ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์และการวางแผนเพื่อการศึกษาคือ 2) ด้านความประพฤติ ได้แก่ การเชื่อฟังผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ความมีระเบียบวินัย การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและที่ได้รับมอบหมาย การไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และ 3) ด้านการเลือกอาชีพ ได้แก่ การทำงานหารายได้ระหว่างเรียน การประกอบอาชีพตามความถนัดหรือความชำนาญ การประกอบอาชีพที่นำเกียรติมาสู่ครอบครัว การเลือกอาชีพที่มีรายได้เลี้ยงครอบครัวอย่างเพียงพอ การประกอบอาชีพที่มีความมั่นคง

ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับเหตุผลอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังนี้ 1) เพื่อนำความรู้กลับมาพัฒนาสังคมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีขึ้น 2) สภาพสังคมและรูปแบบการใช้ชีวิต เพราะการใช้ชีวิตของผู้คนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แตกต่างจากผู้คนจังหวัดอื่น ๆ ทำให้เด็กสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ อยู่มาก 3) ครูที่โรงเรียนแนะนำและครูหลายท่านก็จบจากที่นี่ (ราชภัฏสุราษฎร์ธานี) จากการเห็นและได้เรียนรู้ คิดว่าครูมีประสิทธิภาพจึงเลือกเรียนที่นี่ มีคณะที่เราต้องการและที่สำคัญคือความปลอดภัยในการใช้ชีวิต เพราะอย่างน้อยไม่ต้องระแวงกับเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 4) ปัจจัยหลักคือหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่พัฒนาดีกว่ามหาวิทยาลัยในพื้นที่ และมีความเชื่อมั่นว่าเรียนจบแล้วจะมีงานทำ 5) เพื่อหาประสบการณ์การเรียนรู้ นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นอย่างไร 6) คุณภาพการศึกษาของการศึกษาในเครือราชภัฏเปิดโอกาสให้สามารถพิสูจน์ตนเอง

7) เพื่อฝึกทักษะทางด้านภาษาให้มากยิ่งขึ้นเพื่อใช้ในอนาคตการทำงาน 8) ความพร้อมด้านเครื่องมือ เช่น ด้านสื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ 9) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา 10) การตัดสินใจเลือกเรียนในสถานศึกษาที่อยู่นอกพื้นที่สามจังหวัด เพราะจะได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ เรียนรู้สังคม การดำรงชีวิต ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงจากสังคมบ้านเรา 11) ประหยัดค่าใช้จ่ายเนื่องจากมีพี่สาวและญาติพี่น้องเลือกมาเรียนก่อนแล้ว 12) การศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดทำได้ไม่เต็มที่ต่อการศึกษาเรียนรู้ เพราะต้องระแวงเวลาทำการบ้าน ทำการบ้านดึก ๆ กับเพื่อนก็ไม่ได้ ต้องระแวงระวังเหตุการณ์การออกมาศึกษานอกเขตพื้นที่สามจังหวัดทำให้มีการศึกษาเรียนรู้ ทำงาน ทำการบ้านหรือทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ได้เต็มที่มากกว่า 13) สถานศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีคณะหรือสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ 14) การมาศึกษานอกพื้นที่นั้นเพื่อต้องการเสนอบริบทของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เพื่อน ๆ ต่างจังหวัดได้รับรู้เป็นต้น

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาในเรื่องใดบ้าง ซึ่งนักศึกษามีความคิดเห็น ดังนี้ 1) ควรพัฒนารูปแบบของสังคม เพื่อไม่ให้นักศึกษาเจอสภาพสังคมที่จำเจ หรือซ้ำ ๆ กับสังคมรอบข้าง 2) ควรปรับปรุงด้านการเรียนการสอนที่ทันสมัย และสภาพแวดล้อมในการเรียน 3) ควรให้ความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 4) ควรสร้างความเชื่อมั่นให้แก่เด็กและผู้ปกครอง และควรปรับหลักสูตรในการเรียนระดับอุดมศึกษา 5) ควรปรับปรุงระบบการศึกษาทั้งประเทศ ไม่ใช่เฉพาะแต่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากการเรียนการสอนล่าช้าเป็นอย่างมาก อยากให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีการสอนให้เด็กกล้าแสดงออกทางความคิด อยากให้จริงจังเรื่องภาษา การวิจัย ต่าง ๆ 6) หน่วยงานภาครัฐควรเปิดโอกาสทางการศึกษาให้มากกว่านี้ เพราะรู้ว่าเด็กสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สื่อสารภาษาไทยไม่ชัด ควรสนับสนุนมากกว่าดูถูก และสิ่งสำคัญที่ทำให้สามจังหวัดไม่พัฒนาเรื่องการศึกษาอาจมาจากสื่อที่เบี่ยงเบนข่าวจากความเป็นจริง ทำให้สถานการณ์ดูรุนแรงจนประชาชนนอกพื้นที่หวาดกลัว

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ไม่เข้าไปศึกษาและพัฒนา 9) ควรเพิ่มคณะและสาขาวิชาให้ตรงกับความต้องการของคนในพื้นที่ 10) ควรพัฒนาและยกระดับคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา 11) ควรพัฒนาสถานภาพทางสังคม 12) ควรเพิ่มแหล่งเรียนรู้ในชุมชนจะช่วยสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ แก่คนในพื้นที่มากขึ้น 13) ควรมุ่งเน้นปรับเปลี่ยนระบบการเรียนและปรับปรุงบุคลิกภาพของนักศึกษา 14) ควรปรับปรุงให้มีความหลากหลายในศาสตร์การศึกษา 15) ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือสร้างความเชื่อมั่นแก่คนในจังหวัดอื่น ๆ ได้เข้ามาเรียนให้มากขึ้น เพราะที่ศึกษาอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ซึ่งทำให้ไม่อยากเรียนที่สามจังหวัด เพราะต้องเจอคนเดิม ๆ สังคมเดิม ๆ 16) ควรเพิ่มครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ และควรพัฒนาให้มีคุณครูเพียงพอต่อนักเรียน เข้าถึงนักเรียนที่อยู่ห่างไกล เพราะเสี่ยงต่อการเดินทาง อาจเกิดอันตรายได้ 17) ควรสนับสนุนเรื่องทุนการศึกษาเพราะจะช่วยส่งเสริมในเรื่องการศึกษาในพื้นที่ 18) ควรพัฒนาด้านเทคโนโลยี และควรเพิ่มงบประมาณด้านการจัดการสื่อการสอนในพื้นที่ 19) ควรเพิ่มมหาวิทยาลัยในพื้นที่ หรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีคุณภาพ

บทส่งท้าย

คุณภาพผู้เรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายที่สำคัญของรัฐในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ควบคู่ไปกับการขจัดความยากจน ยาเสพติด และอิทธิพลอำนาจมืด โดยน้อมนำกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักส่งเสริมความร่วมมือในทุกภาคส่วนกับประชาชนในพื้นที่อำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและความเสมอภาค พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ เคารพอัตลักษณ์ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพและความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ รวมทั้งการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้สอน ครูและนักเรียนมีการนำความรู้เทคโนโลยีไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองได้น้อย เพราะสถานศึกษาจำนวนมากมีจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ล้าสมัย รวมถึงการขาดแคลนครู

ที่มีคุณภาพที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น จึงควรเร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลอย่างมากต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ยังมีปัญหาการขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจุบันยังประสบปัญหาที่มีผลจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ครูมีวุฒิการศึกษาไม่ตรง ครูขาดการพัฒนาการมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่าภูมิภาคอื่น ขาดโอกาสเพราะมีฐานะยากจน การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน จึงควรปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์และสามารถเปิดประตูสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเท่าทัน โดยควรมีความรู้ความสามารถ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ ภาษาจีนกลาง และภาษามลายูกลาง เพื่อสื่อสาร ติดต่อกัน และเจรจาธุรกิจ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมบนพื้นฐานของศาสนาที่ถูกต้อง รวมถึงการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนนักเรียนทุนจากจังหวัดชายแดนภาคใต้กับประเทศในโลกมุสลิม เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคม การศึกษา ศาสนา และเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา พุทธิมนต์. (2547). การเขียนบทความวิชาการ. *โรงเรียนนายเรือ*. 4(1), 30 - 32.
- ไข่มุก อุทวารลี. (2548). *การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐ ที่มีต่อการบูรณาการทางสังคมและวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2460 - 2547*. รายงานการวิจัย. สงขลา: สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นาซีเราะะ เจาะฮะ และปรกรณ์ ฟิงเนตร. (2555, 8 พฤศจิกายน). การศึกษาชายแดนใต้ วิกฤติ จบ ป.3 อ่านไม่ออก33% นร.นับแสนไม่ได้ต่ออุดมศึกษา. *กรุงเทพธุรกิจ*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.isranews.org/isranews-scoop/item/17542-A9%E0%B8%B2.html>. [2558, กุมภาพันธ์ 2].

สาเหตุของการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

- พิกุล ทรัพย์โชค. (2550). การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2559, มกราคม – ธันวาคม). การวิจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพประชาคมอาเซียน. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 8(1), 7.
- วรรัตน์ บุญนสะ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจอยู่ในงานของพยาบาลใหม่ กับการ ตั้งเป้าหมายส่วนบุคคลและความผูกพันต่อเป้าหมาย : กรณีศึกษาโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิพรรณ บิลมาโนช. (2547). การรับรู้ถึงวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และภาพลักษณ์ที่มีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมในสายตาของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนในกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สมศรี เพชรโชติ. (2538). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการ การศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาการลอบวางระเบิดและก่อความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ สภาผู้แทนราษฎร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://soreda.oas.psu.ac.th/show_detail.php?research_id=608. [2557, กรกฎาคม 6].
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- อัยบ ซาดัดคาน. (2558). ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่มีต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Horton, P. B. and Hunt. (1984). *Sociology*. New York: McGraw - Hill.